

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
06
4
35

PROEFSTATION VOOR TUINBOUW ONDER GLAS TE NAALDWIJK

GEBRUIKSWAARDEONDERZOEK ANDIJVIE

OVERWINTERENDE TEELT 1991/1992

J.v.Uffelen
P.v.Dijk
H.Douma
R.Elgersma

Niet voor publikatie

Intern rapport No 316

BIBLIOTHEEK
PROEFSTATION VOOR TUINBOUW
ONDER GLAS TE NAALDWIJK

A
06
u
35

INHOUD:

tabel:

Proefopzet	
Proef- en proefveldgegevens	1
Codes, namen, inzenders en veldnummers van de ingezonden rassen	2
Waarnemingen	
Toelichting bij de tabellen	
Produktie en % afval	3 en 4
Nitraatgehalten	5
Becoordelingsgegevens	6 tm 16
Becoordelingen houdbaarheid	17
Becoordeling rand in halfwas stadium	18
Bij de oogst en beoordelingen gemaakte opmerkingen	19

Proefopzet.

In het seizoen 1991/1992 zijn in de overwinterende teelt van andijvie 10 rassen, ingezonden door 6 veredelingsbedrijven, getoetst op hun gebruikswaarde voor de teelt onder glas. Deze rassen zijn op 6 bedrijven, met in totaal 13 parallellen, uitgeplant.

Het betreft éénjarig onderzoek, hetgeen inhoudt dat aan de hand van de in dit verslag vermelde resultaten een oordeel omtrent de opgenomen rassen dient te worden gevormd en de rassen, o.a. middels een vakbladpublicatie, al dan niet aanbevolen zullen worden.

De proeven lagen op de volgende plaatsen:

C.v.Schie te Poeldijk
A.Herlaar te Vierpolders
J.Stoof te Brielle
ROC Noord-Nederland te Klazienaveen
A.v.Solingen te Honselersdijk
C.Barendse te Poeldijk

TABEL 1: Proef en Proefveldgegevens.

	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCNN	SOLIN	BAREN
Eigen ras	Volto	Volto	Volto	Volto	Lunar	Volto
Zaaidatum	20-09-91	20-09-91	13-09-91	30-09-91	19-09-91	13-09-91
Plantdatum	23-10-91	25-10-91	09-10-91	30-10-91	10-10-91	10-11-91
Oogstdatum	12-02-92	24-02-92	24-02-92	25-02-92	04-03-92	05-03-92
Aantal parallellen	2	2	2	3	2	2
Aantal beoordelaars	10	8	9	3	7	2

TABEL 2: Codes, namen, inzenders en veldnummers van de opgenomen rassen

v e l d n u m m e r s :

ras	inzender	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCNN	SOLIN	BAREN
A Bellami RZ	Rijk Zwaan	4, 17	8, 11	8, 15	1, 8, 15	1, 20	2, 18
B Breedbl.Volh.Wint.	Rijk Zwaan	7, 16	6, 17	4, 11	13, 18, 26	2, 17	8, 14
C Ambio	Enza	10, 11	7, 13	6, 17	7, 23, 30	6, 14	1, 15
D Nuance	Enza	8, 14	2, 16	1, 20	2, 9, 10	10, 12	5, 20
E Grobo	Nunhem	2, 18	1, 19	2, 14	3, 5, 25	5, 19	7, 19
F Player	L.de Mos	9, 13	9, 15	3, 18	14, 24, 28	9, 13	9, 12
G 0422 Tr.Fine March.	Pannevis	6, 15	4, 20	5, 16	12, 19, 29	7, 11	4, 11
H RS 89.907	Royal Sluis	5, 12	10, 18	7, 19	16, 20, 27	3, 18	3, 16
J RS 89.942	Royal Sluis	3, 20	5, 12	9, 12	4, 11, 21	8, 15	6, 13
K Volto	Pannevis	1, 19	3, 14	10, 13	6, 17, 22	4, 16	10, 17

Waarnemingen.

Bij 4 proeven zijn produktbeoordelingen uitgevoerd door de beoordelingscommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van veredelingsbedrijven, van de NTS (telers), het CBvT en de NAK-G, door de gewasonderzoeker van het PTG en medewerkers van het Gebruikswaardeonderzoek.

Bij de twee overige proeven zijn beoordelingen uitgevoerd door medewerkers van het Gebruikswaardeonderzoek

Er is beoordeeld op de volgende eigenschappen (cijfers van 0 - 9):

1. Omvang	hoger cijfer = grotere omvang
2. Bladstand	hoger cijfer = méér opgericht
3. Grofheid	hoger cijfer = fijner blad
4. Hartvulling	hoger cijfer = méér gevuld hart
5. Rand	hoger cijfer = minder rand
6. Bladkleur	hoger cijfer = lichtere (blonde) kleur
7. Aanslag	hoger cijfer = minder aanslag
8. Geel blad	hoger cijfer = minder geel blad
9. Graterigheid	hoger cijfer = minder graterig
10. Uniformiteit	hoger cijfer = uniformer
11. Gebruikswaarde	hoger cijfer = betere gebruikswaarde
12. Eventuele opmerkingen	

Bij de oogst zijn per veld 12 kroppen geoogst. Van deze kroppen is het netto gewicht en het gewicht aan afval vastgesteld.

Van het produkt van drie bedrijven is, in tweevoud, het nitraatgehalte bepaald. Daarvoor zijn monsters getrokken van 5 kroppen per veldje waarna de analyses zijn uitgevoerd op het CIVO te Zeist.

Ook is van drie bedrijven, in tweevoud, de houdbaarheid van de rassen vastgesteld. Daarbij is 2 á 3 dagen na het oogsten de mate van bruinverkleuring van het snijvlak vastgesteld en na ca 14 dagen de mate van rot

gewaardeerd. Op één van de drie bedrijven is na 7 dagen ook de mate van vergeling en na 13 dagen het "opengroeien" van de harten van de kroppen vastgelegd.

Bij de houdbaarheidproeven is beoordeeld op de volgende criteria:

1. verkleuring snijvlak:	0 = géén verkleuring	3 = sterke verkleuring
2. optreden van rot	: 7 = geheel géén rot	1 = zeer veel rot
3. vergeling v.h.blad	: 0 = géén vergeling	3 = véél vergeling
4. opengroeien harten	: 0 = géén opengroeien	3 = erg opengroeien

Toelichting bij de tabellen.

- SCHIE = C.v.Schie te Poeldijk
HERLA = A.Herlaar te Vierpolders
STOOF = J.Stoof te Brielle
ROCINN = ROC Noord-Nederland te Klazienaveen
SOLIN = A.v.Solingen te Honselersdijk
BAREN = C.Barendse te Poeldijk
GEMIDD = gemiddelde van de rassen over de proefplaatsen
GEM = gemiddelde van de proefplaatsen over de rassen
* = géén waarneming gedaan
In tabel 17: Houdbaarheid
1 = produkt van bedrijf Herlaar
2 = produkt van bedrijf Stoof
3 = produkt van bedrijf v.Solingen.

TABEL 3: kg/m² (netto)

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCINN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	2,21	2,58	3,88	2,69	3,78	2,61	2,96
B	2,25	1,90	2,98	1,99	2,65	1,87	2,27
C	2,41	2,37	3,71	2,61	3,59	2,38	2,85
D	2,53	2,42	4,38	2,06	3,80	2,49	2,95
E	2,59	2,64	3,90	2,53	3,46	2,40	2,92
F	2,62	2,48	3,49	2,49	3,48	2,18	2,79
G	0,92	0,97	1,39	*	1,25	0,76	1,06
H	2,43	2,33	3,30	2,59	2,93	2,21	2,63
J	2,29	2,40	3,32	2,59	2,94	2,15	2,61
K	2,11	2,20	3,06	2,49	2,88	2,22	2,49
GEM	2,24	2,23	3,34	2,45	3,08	2,13	2,58

TABEL 4: % AFVAL

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCINN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	16,5	13,6	21,7	15,7	13,1	17,4	16,3
B	9,5	8,6	14,4	15,9	13,9	17,7	13,3
C	12,9	12,8	14,6	15,4	12,4	16,0	14,0
D	12,7	14,1	16,4	19,7	9,7	15,7	14,7
E	16,6	15,3	16,9	18,7	13,8	23,2	17,4
F	14,5	12,1	13,9	17,8	9,9	19,9	14,7
G	16,5	16,4	13,9	*	10,6	17,2	14,9
H	9,0	9,5	14,9	14,1	13,3	15,9	12,8
J	10,5	10,3	15,1	14,3	8,9	15,6	12,4
K	11,8	9,9	17,4	15,5	12,5	21,2	14,7
GEM	13,0	12,3	15,9	16,4	11,8	18,0	14,5

TABEL 5: NITRAAT (ppm)

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCINN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	2300	2850	1700		1750		2150
B	2100	2900	1400		1550		1988
C	1700	2900	1250		1400		1813
D	1500	2600	1300		1350		1688
E	2000	3000	1500		1650		2038
F	2000	3050	1500		1650		2050
G	1000	2550	950		1650		1538
H	2200	3150	1650		1650		2163
J	2450	3300	1650		1650		2263
K	2350	3300	1400		1700		2188
GEM	1960	2960	1420		1600		1988

TABEL 6: OMVANG

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCNN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	6,7	7,7	7,6	8,0	6,9	6,5	7,2
B	7,0	6,3	6,8	6,3	6,7	6,6	6,6
C	6,5	6,8	7,2	6,4	6,2	6,0	6,5
D	6,4	5,9	6,7	5,2	6,0	5,8	6,0
E	6,4	6,5	6,8	6,8	6,0	5,9	6,4
F	6,5	5,8	6,2	5,9	5,9	5,8	6,0
G	3,7	2,7	3,6	3,7	3,4	3,7	3,5
H	7,4	7,1	7,3	7,3	6,7	6,8	7,1
J	7,5	7,3	7,4	7,3	6,8	6,9	7,2
K	7,1	7,2	7,4	7,4	6,8	6,9	7,1
GEM	6,7	6,5	6,8	6,6	6,2	6,1	6,4

TABEL 7: BLADSTAND

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCNN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	6,3	7,1	7,3	7,1	7,3	6,5	6,9
B	6,6	6,5	6,7	6,9	6,9	6,5	6,7
C	6,8	6,9	6,9	6,7	7,1	6,5	6,8
D	6,5	6,4	6,7	6,3	6,5	6,5	6,5
E	6,1	6,7	6,8	6,0	6,9	6,3	6,5
F	6,4	6,3	6,6	5,8	6,4	6,5	6,3
G	5,3	6,3	5,6	6,0	5,2	4,0	5,4
H	6,5	6,5	6,6	7,2	6,8	6,5	6,7
J	7,0	6,8	6,7	7,2	6,9	6,5	6,8
K	6,8	7,0	6,9	7,2	7,1	6,5	6,9
GEM	6,5	6,7	6,7	6,7	6,7	6,2	6,6

TABEL 8: GROFHEID

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCNN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	6,4	6,5	6,8	5,6	*	*	6,3
B	6,9	6,9	6,7	6,9	*	*	6,9
C	7,3	7,9	7,3	7,9	*	*	7,6
D	7,0	7,1	7,1	7,7	*	*	7,2
E	6,7	6,8	6,8	6,6	*	*	6,7
F	6,9	7,0	7,2	7,0	*	*	7,0
G	9,2	8,6	8,5	9,0	*	*	8,8
H	6,6	6,5	6,4	6,4	*	*	6,5
J	6,7	6,7	6,3	6,4	*	*	6,5
K	6,6	6,8	6,7	6,6	*	*	6,7
GEM	6,9	7,0	6,9	6,9	*	*	7,0

TABEL 9: HARTVULLING

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCINN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	6,7	6,6	7,4	6,2	6,6	6,3	6,6
B	6,6	6,3	6,8	7,1	7,2	6,0	6,7
C	7,1	6,9	7,4	6,8	8,1	7,3	7,3
D	7,4	6,8	7,7	7,2	7,3	6,8	7,2
E	7,1	6,7	7,2	7,1	7,1	6,3	6,9
F	7,4	6,9	7,3	7,2	7,0	6,5	7,1
G	7,6	5,5	6,9	7,0	9,3	9,5	7,6
H	6,7	6,4	6,7	7,2	7,0	6,0	6,7
J	6,6	6,5	6,8	7,0	6,7	6,0	6,6
K	6,5	6,3	6,7	7,1	7,1	6,0	6,6
GEM	6,9	6,6	7,1	7,0	7,3	6,7	6,9

TABEL 10: RAND

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCINN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	5,7	7,6	6,5	8,3	6,9	7,0	7,0
B	7,2	7,6	6,7	8,3	7,0	6,5	7,2
C	6,8	7,6	7,3	8,3	7,4	7,0	7,4
D	6,5	7,6	7,3	6,7	7,3	7,5	7,2
E	6,3	7,6	7,2	8,3	7,2	7,0	7,3
F	7,3	7,6	7,3	8,1	7,3	7,8	7,6
G	7,1	7,1	4,2	9,0	7,4	6,8	6,9
H	7,5	7,6	7,1	7,8	6,9	7,0	7,3
J	7,2	7,6	7,2	8,2	7,2	7,3	7,5
K	6,8	7,6	7,3	8,1	7,1	6,5	7,2
GEM	6,8	7,6	6,9	8,1	7,2	7,0	7,3

TABEL 11: BLADKLEUR

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCINN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	7,3	7,1	7,2	7,4	6,5	6,3	7,0
B	6,8	6,6	6,7	7,0	7,3	6,5	6,8
C	6,1	6,5	6,6	6,3	6,4	5,8	6,3
D	7,6	6,9	7,3	7,3	5,9	5,0	6,7
E	7,2	6,8	6,9	7,3	5,9	5,0	6,5
F	7,3	6,8	6,9	7,7	6,3	5,0	6,7
G	7,3	6,6	6,5	6,0	5,8	5,8	6,3
H	7,1	6,8	6,8	7,1	7,1	6,5	6,9
J	6,9	6,8	6,8	6,9	7,1	6,8	6,9
K	6,9	6,6	6,8	6,9	7,3	6,3	6,8
GEM	7,0	6,8	6,9	7,1	6,6	5,9	6,7

TABEL 12 AANSLAG

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCNN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	6,5	6,6	5,9	7,2	7,9	7,5	6,9
B	6,8	7,4	7,2	8,2	7,5	7,5	7,4
C	5,1	6,4	6,1	6,8	7,1	7,0	6,4
D	6,2	6,1	5,5	6,2	7,6	7,5	6,5
E	5,9	6,2	6,1	6,7	7,0	7,5	6,6
F	5,8	6,1	5,7	7,2	7,0	7,5	6,6
G	5,9	6,9	5,5	5,3	6,6	7,5	6,3
H	6,7	7,3	6,7	7,7	7,4	7,5	7,2
J	6,8	7,6	6,9	7,1	7,6	7,5	7,3
K	6,7	7,5	6,8	8,0	7,6	7,5	7,4
GEM	6,2	6,8	6,3	7,2	7,3	7,5	6,9

TABEL 13: GEEL BLAD

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCNN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	6,8	6,1	5,8	6,3	6,6	6,0	6,3
B	7,1	6,8	6,3	7,8	6,5	6,0	6,8
C	5,4	6,1	6,3	7,0	6,2	5,3	6,1
D	6,3	6,0	6,2	6,1	7,3	7,0	6,5
E	5,9	6,1	6,3	6,2	7,1	6,5	6,4
F	6,0	6,0	6,3	6,6	7,4	6,8	6,5
G	5,6	5,9	6,0	6,0	4,5	3,5	5,3
H	6,8	6,9	6,6	6,4	6,1	5,8	6,4
J	6,8	6,9	6,8	6,7	6,4	5,8	6,6
K	6,9	6,9	6,4	7,0	6,3	5,8	6,6
GEM	6,4	6,4	6,3	6,7	6,5	5,8	6,3

TABEL 14: GRATERIGHEID

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCNN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	6,7	5,8	5,8	5,9	7,3	5,5	6,2
B	6,4	5,9	6,4	7,0	6,9	6,8	6,6
C	6,2	5,9	5,6	6,8	7,6	6,5	6,4
D	7,5	6,8	7,4	7,4	7,1	6,0	7,0
E	7,5	7,3	7,3	7,4	6,1	6,0	6,9
F	7,5	7,1	7,3	8,0	7,2	6,5	7,3
G	4,8	6,2	5,0	6,7	7,3	6,3	6,1
H	6,5	6,1	6,2	6,6	7,0	7,0	6,6
J	6,3	6,1	6,1	6,0	7,3	7,0	6,5
K	6,7	6,1	6,2	6,7	6,3	6,8	6,5
GEM	6,7	6,3	6,4	6,9	7,0	6,4	6,6

TABEL 15 UNIFORMITEIT

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCINN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	6,4	7,4	6,2	7,2	7,2	7,3	6,9
B	6,4	6,8	6,4	7,0	6,8	6,5	6,7
C	6,9	7,1	6,7	7,6	6,2	5,8	6,7
D	6,9	6,9	6,4	6,6	7,5	7,5	7,0
E	6,9	6,4	6,2	5,7	7,3	7,5	6,7
F	7,0	7,5	6,5	6,9	7,1	7,5	7,1
G	7,3	7,3	6,9	7,7	6,8	6,8	7,1
H	7,0	7,4	6,8	7,6	6,8	6,5	7,0
J	6,5	6,9	6,9	7,4	6,7	6,5	6,8
K	6,8	7,1	6,9	6,6	6,9	6,5	6,8
GEM	6,8	7,0	6,6	7,0	6,9	6,8	6,9

TABEL 16: GEBRUIKSWAARDE

ras	SCHIE	HERLA	STOOF	ROCINN	SOLIN	BAREN	GEMIDD
A	5,7	5,9	5,7	6,1	6,9	6,0	6,1
B	6,4	5,8	6,2	6,8	7,1	6,5	6,5
C	5,5	5,9	6,1	6,4	6,6	5,8	6,1
D	6,0	5,9	6,3	5,6	5,9	5,3	5,8
E	5,8	6,0	6,1	6,0	6,3	5,5	5,9
F	5,9	5,7	5,8	6,1	6,3	5,5	5,9
G	3,7	3,9	3,9	3,0	5,6	5,8	4,3
H	6,5	6,3	6,2	7,2	6,9	6,8	6,7
J	6,6	6,4	6,4	7,2	6,9	6,3	6,6
K	6,4	6,2	6,2	6,9	6,9	6,3	6,5
GEM	5,9	5,9	6,0	6,4	6,5	5,9	6,0

TABEL 17: BEOORDELINGEN HOUDBAARHEID

	bruinverkleuring				rot				geel blad	open- groei
	1	2	3	gem	1	2	3	gem	1	1
A	1,5	2,5	1,0	1,7	5,0	3,5	4,5	4,3	1,5	2,0
B	2,5	3,0	2,5	2,7	6,0	5,0	6,0	5,7	1,0	3,0
C	1,5	2,0	1,5	1,7	3,5	2,5	4,0	3,3	2,5	2,0
D	2,5	3,0	2,0	2,5	3,5	5,0	4,5	4,3	3,0	2,3
E	1,5	3,0	2,0	2,2	4,0	1,5	4,5	3,3	2,0	2,0
F	1,5	3,0	2,0	2,2	3,5	2,5	4,0	3,3	2,0	2,0
G	2,0	2,0	1,5	1,8	4,5	1,0	4,5	3,3	2,0	2,0
H	2,5	3,0	2,5	2,6	5,0	3,5	5,5	4,6	1,0	2,8
J	2,5	3,0	2,5	2,6	5,5	4,0	5,5	5,0	1,0	3,0
K	2,5	3,0	3,0	2,8	5,5	4,0	6,0	5,2	1,0	3,0
GEM	2,1	2,8	2,1	2,3	4,6	3,3	4,9	4,2	1,7	2,4

**TABEL 18: Waarneming t.a.v. rand
in halfwas stadium bij
K.v.Schie, op 15-01-92**

ras	I	II	GEM
A	4,0	3,0	3,50
B	6,5	6,5	6,50
C	7,0	8,0	7,50
D	7,0	8,0	7,50
E	5,0	5,0	5,00
F	7,0	8,0	7,50
G	9,0	9,0	9,00
H	8,5	8,0	8,25
J	7,0	7,0	7,00
K	6,0	6,5	6,25
gem	6,7	6,9	6,80

TABEL 19: BIJ DE OOGST EN DE BEOORDELINGEN GEMAAKTE OPMERKINGEN.

ras

A	2 afwijkers, rot rond snijvlak (2x), vuur, uit elkaar vallende krop (3x), welige groeier.
B	
C	erg rijp, mooi, rot rond snijvlak, vuur (2x), onderkant fijnbladig (3x), goede krop.
D	te klein (2x), één afwijker, rot rond het snijvlak (2x), vuur (2x),
E	erg rijp, één afwijker, rot rond het snijvlak (2x).
F	te klein (3x), één afwijker, rot rond het snijvlak (2x), vuur (2x), plat te onderkant.
G	te klein (2x), ander type, inwendig rand (2x), niet geschikt voor winter-teelt (2x).
H	dof (2x), goede krop
J	dof, goede krop.
K	te klein, dof, goede krop (2x), onderkant fijnbladig.